

Magyar

Magyar Filológia alapszakos képzés (BA fokozat)

1. Kötelező Tantárgyak:

Bevezetés a fonetikába és a beszédtechnikába: 2. félév (nyári szemeszter); 2 kreditpont

A tantárgy a mai magyar nyelv fonetikai rendszerét, a beszédhangok és azok tulajdonságait, valamint a beszédhangok helyes kiejtését foglalja magába. A beszédtechnikai gyakorlatok segítségével a magyar kiejtés és helyes beszéd különös hangsúlyt kap.

Mai magyar nyelv - szófajtan és alaktan: 3. és 4. félév (téli és nyári szemeszter); 10 kreditpont (6 – koll. +2 – gyj.+2 -szemináriumi dolgozat)

Az előadásokon és a szemináriumi órákon a hallgatók megismerkednek a magyar nyelv egyes szófaji kategóriáival, a különböző morfémafajtákkal, a magyar szóalakok morfémaszerkezetével, az igei és névszói paradigmákkal, a fontosabb szóalkotási módokkal.

Régi magyar irodalom: 3. és 4. félév (téli és nyári szemeszter); 10 kreditpont (6 – koll. +2 – gyj.+2 -szemináriumi dolgozat)

A tanegység a kezdetektől a 18. század végéig foglalja magába a magyar irodalomtörténetet. A cél jó tájékozódást adni a magyar irodalom ősköltészeti, középkori, reneszánsz kori és barokk árculatáról. A szövegek forrásául külön szöveggyűjtemény áll rendelkezésre.

Mai magyar nyelv – szószerkezettan és mondattan: 5. félév (téli szemeszter); 5 kreditpont (4 – koll. + 1 - zárthelyi dolgozat)

A tantárgy keretén belül a hallgatók megismerkednek a különböző szószerkezetekkel és szószerkezetcsoportokkal, a mondat fő részeivel és ezek bővítményeivel, az alapvető nyelvtanokban és nyelvészeti szakkönyvekben tárgyalt egyes mondatfajtákkal, ill. a megtanultak alapján mondattani elemzéseket végeznek

Szókészlettan és jelentésstan: 5. és 6. félév (téli és nyári szemeszter); 6 kreditpont (2 – koll. +2 – gyj.+2 -szemináriumi dolgozat)

Az oktatás során a cél az olyan fogalmak tisztázása mint szókészlet, alap- és peremszókincs, az egyén aktív és passzív szókincse, a magyar nyelv lexikális gazdagsága, lexéma és frazéma (frazeologizmus), állandó szóösszetételek és mindezek változatai, fajtái.

A XIX-XX század magyar irodalma: 5. és 6. félév (téli és nyári szemeszter); 10 kreditpont (6 – koll. +2 – gyj.+2 -szemináriumi dolgozat)

A tanegység célja a 18.-19. századi magyar irodalom főbb irányzatainak, s egyes korszakainak végigkövetése; a főbb irodalmi értékek és a legfontosabb művek megismerése, valamint egyes kiemelkedő jelentőségű alkotók bemutatása. A hallgatóknak tudniuk kell, melyek a legfontosabb írók és művek, és hogy hol a helyük az irodalomtörténeti folyamatban. Ez megköveteli – kollokvium keretében is – bizonyos művek elolvasását, valamint a szakirodalom megismerését.

Magyarország története és kultúrája a XIX.-XX. században: 5. és 6. félév (téli és nyári szemeszter); 5 kreditpont (2– koll. +2 – gyj.+1-szemináriumi dolgozat)

A kurzus tartalma: a témára vonatkozó interdiszciplináris kutatási módszerek bemutatása; kutatási eredmények, historiográfia; Magyarország történeti fejlődése az új és a legújabb korban;

Magyarország társadalmi-gazdasági sajátosságai; a magyar nemzet kultur-történeti sajátosságai.

A kurzus gyakorlati része: a történettudományi és kultúrtörténeti terminológiájának elsajátítása; szakszövegek olvasása, fordítása.

A kurzus célja: gazdagítani a hallgatók képét arról az országról, amelynek nyelvét és irodalmát tanulják a szaktudás más, de közelálló területből származó ismeretekkel; a hallgatók régi és modern szakszövegek olvasására, fordítására vonatkozó képességeinek fejlesztése.

A magyar irodalom története (XX. század): 7. és 8. félév (téli és nyári szemeszter); 10 kreditpont (6 – koll. +2 – gyj.+2 -szemináriumi dolgozat)

Az előadások során foglalkozunk a művészi törekvések legfontosabb fejlődésirányaival, elemezzük a művészi értékek alapvető tárházát, bemutatjuk a XX. század legjelentősebb irodalmi alakjait. Célul tűzzük ki, hogy felkészítsük a hallgatókat tudásuk olyan rendszerezésére, mely alkotó képességük fejlődését szolgálja. A szemináriumi foglalkozásokon arra törekszünk, hogy hozzásegítsük a hallgatókat a tanított anyag jó értelmezéséhez és újrafogalmazásához, fontos követelmény a konkrét szépirodalmi szövegek olvasása s a róluk szóló jelentősebb értékelések ismerete is.

Magyar dialektológia: 7. félév (téli szemeszter); 3 kreditpont (2 – koll. + 1 -szemináriumi dolgozat)
A tantárgy célja, hogy tájékoztatást és alapfokú képzést adjon a magyar dialektológiáról, valamint a legfőbb magyar nyelvjárásokról.

A magyar nyelv története: 8. félév (nyári szemeszter)); 5 kreditpont (3 – koll. +2 -szemináriumi dolgozat)

Az elméleti és gyakorlati foglalkozások során a hallgatók megismerkednek a magyar nyelv fejlődésének korszakaival, a fontosabb hangfejlődési tendenciákkal, az alapvető rendszerbeli változásokkal, a magyar szókincs eredetével és a nyelvtörténeti kutatások szempontjából jelentősebb magyar nyelvemlékekkel.

2. SZABADON VÁLASZTHATÓ KURZUSOK:

Magyarország történeti földrajza: 4. félév (nyári szemeszter); 3 kreditpont (2 – koll. + 1 -szemináriumi dolgozat)

A kurzus időbeli határai: a magyar állam alapításától kezdve egészen a mai napig.

A kurzus tartalma: Magyarország fogalmának tébeli és időbeli megváltoztatása; a magyar állam terület- és határváltozásai; a magyar város történeti fejlődése; Magyarország közigazgatásának történeti fejlődése és mai állapota.

A kurzus gyakorlati része: A hallgatók szakszavakkal való megismerkedése; szakszövegek olvasása, fordítása.

A kurzus célja: a hallgatók szakszövegek olvasására, fordítására vonatkozó képességeinek fejlesztése.

A bolgár-magyar kapcsolatok aspektusai a 19. században: 6. félév (nyári szemeszter); 4 kreditpont (2 – koll. + 2 -szemináriumi dolgozat)

A kétoldalú aspektus keretén belül híres magyar tudósok, politikusok és diplomaták szerepét és fontos befolyásultságukat tanulmányozza.

Hivatalos levelezés: 7. félév (téli szemeszter); 3 kreditpont (2 – koll. + 1 -szemináriumi dolgozat)

A képzés célja a magyar nyelvű levelezés szabályainak és jellemzőinek az elsajátítása. A kurzus megismerteti a hallgatókat a magyar hivatalos és üzleti levél tartalmi és formai jegyeivel, kezdő és záró formuláival, a legfontosabb magán-, üzleti és hivatalos iratfajtákkal, a hivatalos stílus nyelvhelyességi kérdéseivel. A tananyagban a kontrasztivitás elve érvényesül.

A képzés során megszerzett ismeretek révén a hallgatók képesek lesznek hatékonyan ellátni az ügyintézői feladatokat magyarországi partnerekkel.

Huszdik századi magyar irodalmi művek elemzése: 8. félév (nyári szemeszter); 4 kreditpont (2 – koll. + 2 -szemináriumi dolgozat)

A gyakorlati foglalkozások során elméletileg is meghatározzuk a prózai, drámai és költői alkotások jellemzőit, a műfajok határait és átfedéseit, példákat keresünk a magyar irodalomban a különböző

stilusokra, műnemekre, kifejezőeszközökre, ilyen hangsúllyal kiválasztott szövegeket elemzünk. Alkotók közötti kapcsolatokat mutatunk ki – hatásokat, közös írásmódszereket és témákat tárunk fel.

Magyar helyesírás: 3. és 4. félév (téli és nyári szemeszter)); 4 kreditpont (2 + 2 – gyak. jegy)
A tantárgy magába foglalja a magyar helyesírási rendszer alapvető kérdéseit – helyeírási elvek, szabályok, sajátosságok, kivételek stb. Rámutatunk a magyar helyesírás és a magyar morfológia közötti összefüggésekre, valamint összehasonlítást teszünk a gyakorlati bolgár helysírás normáival. Az áttekintés különböző stílusú szövegek alapján történik.

A mai magyar sajtó nyelvezete: 5. és 6. félév (téli és nyári szemeszter); 4 kreditpont (2 + 2 – gyak.jegy)
A tantárgy tartalmazza a mai magyar sajtó alapvető rovatait. A témák és anyagok kiválasztásánál figyelembe vesszük a hallgatók érdeklődését és gyakorlati igényét.

A magyar zene története: 6. félév (nyári szemeszter); 2 kreditpont
A kurzus bemutatja a magyar zene műfajainak alapvető történetét. Az áttekintést a régi magyar zenével kezdjük, majd a klasszikus zenével folytatva a leghíresebb zeneszerzőket bemutatva eljutunk a mai modern népszerű zenéhez.

Magyar mozi: 5. félév (téli szemeszter); 2 kreditpont
A kurzus megismerteti a hallgatókat a magyar filmművészet történetével és főbb irányzataival, híres rendezők és színészek munkájával, valamint a legnépszerűbb magyar filmekkel.

Üzleti magyar nyelv: 7. félév (téli szemeszter); 3 kreditpont (2 – koll. + 1 -szemináriumi dolgozat)
A tantárgy bevezeti a hallgatókat a közgazdasági és kereskedelmi terminológia gyakorlati frazeológiájába. A hangsúly a magyarországi gazdasági folyamatokra esik. A témák között megtalálhatók marketing és reklám, pénzügy, bankügy, biztosítás, európai integráció, kapcsolat az EU intézményeivel és más a hallgatókat érdeklő kérdések.

A finn-ugor népek története és kultúrája: 6. félév (nyári szemeszter); 3 kreditpont (2 – koll. + 1 -szemináriumi dolgozat)
A kurzus megismerteti a hallgatókat a finn-ugor népek történetével és kultúrájával.

Finn-ugor nyelvészet: 7. félév (téli szemeszter); 3 kreditpont (2 – koll. + 1 -szemináriumi dolgozat)
A kurzus megismerteti a hallgatókat a finn-ugor nyelvcsalád vizsgálatának főbb elméleteivel és eredményeivel. Az előadások tartalmazzák az uráli nyelvek általános bemutatását. A hallgatók áttekintést kapnak az uráli őshazával kapcsolatos elméletekre és az uráli alapnyelv sajátosságaira.

Magyar kultúra és fordítás mesterképzés (MA fokozat)

1. Kötelező Tantárgyak:

Magyar folklór : téli szemeszter; 3 kreditpont (2 – koll. + 1 -szemináriumi dolgozat)

Az előadás-sorozat ismerteti a folklór és a folklorisztika fogalmát, a folklorisztika fejlődését Magyarországon, a magyar folklór műfajait - a hősepikát, a népi balladát, a népköltészetet, a népmesét, néphitét, kisprózai műfajokat (szólásokat, közmondásokat, találós kérdéseket stb.), népszokásokat, népzeneét, néptáncot.

Fejlődési tendenciák a mai magyar nyelvben: nyári szemeszter; 4 kreditpont (2 – koll. + 2 -szemináriumi dolgozat)

A kurzus betekintést nyújt a mai magyar nyelvi helyzetbe, megismerteti a hallgatókat a mai magyar nyelv különböző szintjein végbemenő dinamikus változásokkal, a magyar nyelvpolitika és nyelvművelés aspektusaiival, aktuális feladataival.

2. SZABADON VÁLASZTHATÓ KURZUSOK:

Bolgár-magyar kapcsolatok a 19-20. században: téli szemeszter; 2 kreditpont

A 19.-20. században a bolgár-magyar kapcsolatok sokoldalúak, ezért három fő szakaszra lehet osztani: 1) 1800-1865 –ig, 2) 1867 – 1900-ig, 3) 1900 – 1918-ig.

Az egyetemi előadások keretén belül fontos a tartalmi szempont, mert a sokoldalú politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok a két állam között jelentős szerepet játszottak akkoriban.

Az Osztrák-Magyar Monarchiának főcélja, hogy Bulgáriát nem annyira szövetségként, hanem inkább vizuális államként használják a Balkán félszigeten. Ebben az időszakban alakultak ki a bolgár-magyar ellentétek is. Főleg 1900-1917 között, amikor Bulgária meg akarta valósítani nemzeti célját.

Ausztria-Magyarország és a Balkán félsziget: nyári szemeszter; 2 kreditpont

A kurzus tanulmányozza a Habsburg birodalom történelmi szerepét a Balkán félszigeten a 19.-20. században.

Stilisztika: téli szemeszter; 2 kreditpont

A tanegység célja, hogy feltárja a magyar nyelv stílusrétegeit és azok árnyalatait. Külön hangsúlyt kapnak a stílusirányzatok a magyar irodalom fejlődéstörténetében, valamint a stilisztikai alakzatok és formák

Magyar hagyományos anyagi kultúra : nyári szemeszter; 2 kreditpont

Az előadás-sorozat bemutatja a magyarországi kisebbségi és etnikai csoportok kialakulását, a kisebbségi kérdés történelmi múltját és mai helyzetét Magyarországon, a magyar néprajzi csoportok sajátosságait, a társadalmi rétegeket a 19.-20. századi Magyarországon, a magyar falu és a mezőváros hagyományos értékeit és erkölcsét, a hagyományos foglalkozásokat és életmódot (település- és háztípusokat, táplálkozást, viseletet, művészetet).

Nyelvi kontaktus: téli szemeszter; 2 kreditpont

A hallgatók ismereteket szereznek az összehasonlító nyelvészet módszereiről, valamint a nyelvi érintkezés formáiról. Minden hallgatónak ki kell dolgozni egy nyelvészeti problémát magyar-bolgár összevető viszonylatban.

Legújabb magyar irodalom: nyári szemeszter; 4 kreditpont (2 – koll. + 2 -szemináriumi dolgozat)

Az előadások tartalmazzák az új és a legújabb irodalmi áramlatokat, megismertetik a hallgatókat a kiemelkedő szerzőkkel és műveikkel.

Magyar kisebbségek a világon – történelem, kultúra és politika: téli szemeszter; 2 kreditpont

A kurzus megismerteti a hallgatókat azokkal a történeti és gazdasági okokkal, amelyek a külföldi kisebbségek meglétét jelentik. A figyelem a magyar kisebbségek politikai és társadalmi helyzetére, kulturális és vallási életére, politikai és társadalmi szervezeteire és az asszimilációjuk fokára irányul. A hangsúly a szomszédos országokban élő magyar kisebbségekre esik.